

Aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Nadere memorie van antwoord staatloosheid

Datum
1 februari 2023

Ons kenmerk
4466807

Bijlagen
3

1. Aanleiding

De vaste EK-commissie voor Immigratie en Asiel/ JBZ-Raad heeft op 17 januari jl. nader voorlopig verslag uitgebracht bij de wetsvoorstellen over staatloosheid. De nadere memorie van antwoord is gereed.

2. Geadviseerd besluit

Het ondertekenen en indienen van de nadere memorie van antwoord (bijlage 1) en de aanbiedingsbrief (bijlage 2) bij de Eerste Kamer.

3. Kernpunten

Alleen de fracties van VVD en PVV hebben vragen gesteld. De beantwoording is in lijn met eerdere stukken aan het parlement, zoals de memorie van antwoord.

4. Toelichting

De twee wetsvoorstellen worden door de EK in samenhang behandeld:

1. het wetsvoorstel vaststellingsprocedure roept een procedure in het leven waarmee gestelde staatloosheid kan worden vastgesteld;
2. het voorstel van rijkswet voegt in de Rijkswet op het Nederlanderschap een optierecht toe voor staatloos in het Koninkrijk geboren kinderen zonder rechtmatig verblijf.

4.1 Nadere memorie van antwoord

De belangrijkste inbreng en de reactie daarop is hieronder weergegeven. De VVD-fractie heeft één vraag gesteld, over het voorgestelde optierecht. Die wordt hierna als eerste genoemd. De overige vragen zijn door de PVV gesteld.

- *De bij het optierecht voorgestelde minimale duur van stabiel hoofdverblijf is bij amendement teruggebracht van tien naar vijf jaar. Vergroot dat de kans op misbruik, of leidt dat tot meer druk op de opvangcapaciteit?*

Het terugbrengen van de termijn betekent dat een vastgesteld staatloze eerder in aanmerking kan komen voor het Nederlanderschap. Het is echter niet zo dat de kans op oneigenlijk gebruik wordt vergroot: de overige vereisten, waaronder de leeftijdsgrens van 21 jaar en de eis dat het verblijf 'stabiel' moet zijn en dat de betrokkene een vertrek uit Nederland dus niet mag hebben tegengewerkt, blijven overeind. Het verkorten van deze termijn heeft geen gevolgen voor de huidige opvangcapaciteit in de asielpprocedure, omdat de beoogde groep in de regel geen beslag legt op deze capaciteit.

- *De vaststellingsprocedure is geen verdragsrechtelijke verplichting. Waarom wordt er niet van afgezien?*

De verdragen over staatloosheid kennen een aantal rechten toe aan staatlozen. Om die rechten te kunnen effectueren is het noodzakelijk dat wordt bepaald welke vreemdelingen staatloos zijn, en welke niet. De huidige 'vaststelling' in de BRP-procedure voldoet daarvoor niet, omdat die procedure daar niet op is ingericht.

- *Maakt het voorgestelde optierecht het mogelijk dat familieleden van de betrokkene naar Nederland overkomen?*

Het kabinet verwacht niet dat veel staatlozen aan de cumulatieve voorwaarden van het optierecht zullen voldoen. Voor zover het Nederlanderschap wel wordt verkregen en eventuele familieleden zich bij een betrokkene willen voegen, is en blijft een daartoe strekkende verblijfsvergunning vereist. De reguliere procedures en voorwaarden daarvoor gelden onverkort.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Datum
1 februari 2023

Ons kenmerk
4466807

4.2 Ontwikkelingen hiervoor

- In de nota van 3 december 2015 zijn de toenmalige MVenJ keuzes voorgelegd over de uitgangspunten van een wetsvoorstel. In de nota van 7 september 2016 zijn enkele aanvullende keuzes voorgelegd, waarna het wetsvoorstel in consultatie is gegeven.
- In de nota van 2 juni 2017 is de toenmalige SVenJ ingelicht over de uitkomsten van de consultatie en de verwerking daarvan. De wetsvoorstellen zijn vervolgens voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State.
- In de nota van 6 juni 2018 is de toenmalige SJenV geïnformeerd over het positieve advies van de Afdeling advisering en de verwerking daarvan.
- In het coalitieakkoord is opgenomen dat de behandeling van het wetsvoorstel vaststellingsprocedure wordt voorgezet.
- De memorie van antwoord is op 22 november 2022 aan de EK verstuurd.

4.3 Politieke en bestuurlijke context

In de Tweede Kamer heeft de VVD tegen het voorstel van rijkswet gestemd, naar moet worden aangenomen vanwege het daarin opgenomen optierecht voor staatloos in het Koninkrijk geboren kinderen zonder rechtmatig verblijf. Verder zijn de beide wetsvoorstellen met een ruime meerderheid aangenomen.

4.4 Communicatie

Niet voorzien.

4.5 Afstemming

DGM, IND, BZK en BZ.

4.6 Bijlagen (3)

1. Nadere memorie van antwoord;
2. Aanbiedingsbrief;
3. Voorlopig verslag.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

Niet van toepassing.